

Jan Rokus van Roosendaal
studeerde in 1986 af aan het
Sweelinck Conservatorium

in Amsterdam.

Hoofdvak: kompositie.

Onlangs drong hij door
tot de eindronden van

de Internationale
Gaudeamus Muziek-

dagen met zijn kompositie Tala, een
orkestwerk dat overigens niet speciaal
voor de Gaudeamus-kompositieprijs
was geschreven.

Voor mijn dertigste wil ik een belangrijk werk komponeren

Sinds hij het konservatorium en zijn docent Robert Heppener vaarwel zei, is Jan Rokus erin geslaagd van het komponeren te leven. Dat mag opmerkelijk worden genoemd voor iemand van 28, in een land waar komponisten bepaald niet dun gezaaid zijn. Van Roosendaal maakt echter niet de indruk zich over deze gang van zaken te verbazen. Op neutrale toon zegt hij: 'ik heb van het begin af aan vertrouwen in mezelf gehad. Natuurlijk, als ik nu terugkijk op het begin van mijn studietijd, weet ik heel goed dat dat zelfvertrouwen toen voornamelijk op intuïtie was gestoeld. Wat wist ik nu helemaal van het vak? Ik heb lang gearzeld tussen tekenen en muziek.

Ik koos eerst voor de kunstakademie, daarna toch voor de muziek. Dat werd aanvankelijk muziekwetenschap, toen kompositie erbij en uiteindelijk uitsluitend hoofdvak kompositie. Dat is vrij ongebruikelijk, de meeste komponisten in spé komen binnen via een instrumentaal hoofdvak en kiezen in een later stadium voor het komponeren.'

Heb je er veel moeite voor moeten doen om 'aan de bak te komen'?

'Nee, al tijdens mijn opleiding werden mijn composities altijd uitgevoerd en ik heb mezelf nooit nadrukkelijk hoeven 'promoten'. Bij mijn afstuderen ontving ik de Prijs voor Compositie, ook dat was een stimulans. Sindsdien werk ik als full-time komponist. De komende drie jaar ben ik onder de pannen bij het Circle Ensemble (de slagwerkgroep van Michaël de Roo, in het voorjaar zwaar gedupeerd door de brand in het Utrechts Conservatorium). Voor het Holland Festival van komend jaar ga ik een ballet maken voor het Scapino-ballet en het Circle Ensemble aangevuld met een kamerorkest. Het is natuurlijk een ongekende luxe om gedurende langere tijd de mogelijkheden van zo'n groep te kunnen uitdiepen.'

Heb je een voorkeur voor bepaalde kompositie-genres?

'Nee, hoogstens kun je zeggen dat ik me meer aangetrokken voel tot het schrijven voor een groter orkest dan tot komponeren voor een solo-instrument. Ik

wil heel doordachte, complexe muziek schrijven. Per kompositie probeer ik een onderwerp te behandelen, zo uitputtend mogelijk. Als het eenmaal af is en je er wat afstand van genomen hebt, merk je altijd opnieuw dat het je niet volledig is gelukt, maar ik streef er wel naar. In Tala heb ik mij verdiept in de invloeden van de Indiase muziek en in het ballet waar ik nu mee bezig ben, staat beweging centraal.'

Laat je je beïnvloeden door het werk van andere komponisten?

'Er zijn Nederlandse komponisten die ik bewonder, zoals Theo Loevendie, maar ze beïnvloeden me niet. Geen enkele hedendaagse komponist kan om Stravinsky heen, ik dus evenmin. Messiaen en Berio zijn ook twee komponisten die mij veel zeggen. Verder voel ik mij zeer aange trokken tot oosterse muziek, de Indonesische, Indiase en Japanse. Ik ben op zoek naar een synthese tussen het zich ontwikkelende en het statische in de muziek; ontwikkeling die zó traag verloopt dat het statisch lijkt. Maar als ik het gevonden heb, zal ik vast en zeker teleurgesteld opnieuw gaan zoeken, want zo'n type ben ik nu eenmaal.

Ik heb me voorgenomen vóór m'n dertigste een belangrijk werk te komponeren. Ik tast de mogelijkheden af, heb een ideaalklank in m'n hoofd, maar ik heb het nog steeds niet gezegd.'

foto: Co Breense

Dat klinkt alsof je het een blamage vindt dat je daarin nog niet helemaal geslaagd bent. Gun je jezelf geen leertijd meer?

'Ik voel inderdaad een soort haast. Maar tegelijkertijd realiseer ik me dat je nooit kunt zeggen 'nu kan ik komponeren, nu ben ik er'. Na mijn conservatoriumtijd vond ik het heel prettig om alleen te werken, geen leraar die elke maat onder de loupe legt. Robert

Heppener, mijn docent, componeert totaal anders dan ik. Enerzijds heb ik die spanning die dat met zich meebracht wel nodig, aan de andere kant zou het soms prettig zijn geweest om bij iemand te studeren met wie je je meer verwant voelt. Maar al bij al denk ik dat als ik bijvoorbeeld bij Ton de Leeuw had gestudeerd, met wie ik meer raakpunten heb, datgene wat al in me zat teveel benadrukt was. Ik ben trouwens een slechte leerling: ik verdraag moeilijk autoriteit. Als ik nu weer les zou nemen dan zou ik dat het liefst op basis van gelijkwaardigheid willen doen.

Wat zijn je plannen voor de nabije toekomst?

Ten eerste heb ik mijn werk voor het Circle Ensemble en nog wat losse kompositieopdrachten. Verder denk ik erover om een leraar in het buitenland te zoeken, bij wie ik bijvoorbeeld tien lessen per jaar neem. Het lijkt me heel nuttig om jezelf te confronteren met wat buitenlandse komponisten doen. Hier is het toch maar Nederland, een klein landje met een klein kringetje komponisten, iedereen kent elkaar. Ik zou graag een opera schrijven. Ik heb nog geen onderwerp, maar de klank rijpt al een beetje. Het zal een abstract werk worden, waarin de tekst ondergeschikt is aan de muziek. Geen verhaaltje met een plot, maar klanken, associaties, op muziek en een niet al te omvangrijk orkest.'

Rekent Van Rosendaal zichzelf tot de avant garde onder de komponisten?

'Ik heb heel veel respect voor traditie en vanuit die basis 'moderniseer' ik me. Je ziet vaak dat komponisten zich als je jong zijn afzetten tegen alles en iedereen en naarmate ze ouder worden steeds behoudender worden, een verlangen naar veiligheid denk ik. Ik ben er meer toe geneigd het langzaam op te bouwen.

En dan heb je je diploma
kompositie .....